

Sygn. akt V CZ 151/12

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa E. G.

przeciwko J. L. i B. L.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 maja 2013 r.,

zażalenia powoda na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu zawarte

w wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 5 grudnia 2011 r.,

1. odrzuca zażalenie,

**2. nie obciąża powoda kosztami postępowania
zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 5 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił wyrok Sądu Rejonowego z dnia 16 marca 2011 r. wydany w połączonych do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawach z powództwa E. G. przeciwko J. L. o zapłatę oraz z powództwa E. G. przeciwko B. L. o zapłatę, w ten sposób, że oddalił oba powództwa oraz orzekł o kosztach procesu przed Sądem I instancji (punkt I wyroku) i zasądził od powoda na rzecz pozwanej oraz od powoda na rzecz pozwanego po 1350 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (punkty II i III wyroku).

Powód zaskarżył zażaleniem rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (punkty II i III wyroku), zarzucając naruszenie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 1 pkt 1 w związku z § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu przez błędne zastosowanie oraz naruszenie art. 102 k.p.c. przez niezastosowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z akt sprawy wynika, że powód w dniu 8 grudnia 2011 r. złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z dnia 5 grudnia 2011 r., a w dniu 12 grudnia 2011 r. poinformował Sąd o wypowiedzeniu pełnomocnictwa reprezentującemu go adwokatowi. W wykonaniu wniosku z dnia 8 grudnia 2011 r., powodowi w dniu 21 marca 2012 r. doręczono odpis wyroku z uzasadnieniem (k.338). Dokonując doręczenia Sąd pouczył powoda o terminie wniesienia zażalenia do Sądu Najwyższego na koszty procesu i wskazał, że zażalenie takie może wnieść adwokat albo radca prawny.

Zażalenie, które obecnie jest przedmiotem rozstrzygnięcia, powód wniósł w dniu 11 kwietnia 2012 r. Powołując się na swój status radcy prawnego wskazał, że zażalenie wnosi osobiście z uwagi na to, iż jego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu dla sporządzenia tego zażalenia został oddalony; wskazał też, że postanowienie w tym przedmiocie otrzymał w dniu 3 kwietnia 2012 r. Z akt

sprawy również wynikało, że powód w dniu 10 kwietnia 2012 r. złożył zażalenie na postanowienie odmawiające ustanowienia pełnomocnika.

Zgodnie z art. 394 § 2 k.p.c. termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od doręczenia postanowienia, a gdy strona nie zażądała w terminie przepisany doręczenia postanowienia zapadłego na rozprawie - od ogłoszenia postanowienia.

Z kolei w art. 124 k.p.c., w dodanych do tego przepisu §§ 2-5, uregulowany został wpływ złożenia wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego na bieg terminu do wniesienia środka zaskarżenia, dla którego sporządzenia ustawa wymaga zastępstwa prawnego przez adwokata lub radcę prawnego. Z § 4 wynika, że w razie oddalenia wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, zgłoszonego w przypadkach, o których mowa w § 2 lub § 3, termin do wniesienia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a jeżeli postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Jeżeli jednak strona wniosła zażalenie w przepisany termin, termin do złożenia środka zaskarżenia biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Niewątpliwie tymi przepisami kierowali się powód, składając zażalenie w dniu 11 kwietnia i Sąd Okręgowy, poczytując zażalenie powoda za wniesione w terminie.

Zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, w stanie prawnym obowiązującym do dnia 2 maja 2012 r. przysługiwało do Sądu Najwyższego, a zatem, zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c., jego sporządzenie objęte było przymusem adwokacko – radcowskim. Powołany przepis w § 2 uchyla jednak ten przymus m.in. wówczas gdy strona jest radcą prawnym. Celem uregulowania zawartego w art. 124 § 2-5 k.p.c. jest ochrona interesu strony nie mającej zdolności postulacyjnej przed Sądem Najwyższym, przed uszczerbkiem jaki może wywołać uchybienie terminowi do dokonania oznaczonych czynności procesowych. Zapewnianie takiej ochrony osobom, które właśnie ze względu na swoje wysokie kwalifikacje zawodowe mogą działać osobiście przed Sądem Najwyższym, trafnie

ustawodawca ocenił jako zbędne; stąd też uregulowania zawarte w art. 124 § 2-5 k.p.c. dotyczą tylko sytuacji gdy strona – nie mając zdolności postulacyjnej - nie może sporządzić i wnieść samodzielnie danego środka odwoławczego lub zaskarżenia w postaci zażalenia lub skargi kasacyjnej. Jeżeli strona ma taką zdolność, a mimo to złoży wniosek o ustanowienie pełnomocnika dla sporządzenia zażalenia (lub skargi kasacyjnej), wniosek ten nie wstrzymuje biegu terminów do ich wniesienia (art. 124 § 1 k.p.c.).

W świetle powyższego, termin do wniesienia przez powoda zażalenia, zgodnie z treścią art. 394 § 2 k.p.c., upłynął w dniu 28 marca 2012 r. Zażalenie wniesione w dniu 11 kwietnia 2012 r. podlegało przeto odrzuceniu jako spóźnione.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 1 pkt 2 i § 3 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 maja 2012 r.) w związku z art. 398²¹ i art. 397 § 2 oraz art. 370 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. uwzględniając trudną sytuację życiową powoda.